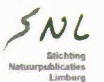

VLINDEREN IN LIMBURG

John Adams wordt bedankt voor zijn rol als gastredacteur bij de totstandkoming van dit themanummer. Verder kon de uitgave van dit nummer mede tot stand worden gebracht dankzij een financiële bijdrage van onderstaande organisaties:

provincie limburg

Het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw markeert een duidelijke scheiding in de studie en de bescherming van dagvlinders. Voor 1980 waren de meeste vlinderaars (al heetten ze toen niet zo) toch vooral individueel actief. Er was wel enige samenwerking en er waren ook al een paar indrukwekkende werken verschenen, vooral dankzij de heer Lempke, decennia lang de nestor van het vlinderonderzoek in Nederland. Zelf

vlinders verzamelen, en je goede plekjes geheimhouden, was tot dat moment het credo. Want je zag wel steeds minder vlinders, maar of dat waar was, of het aan je zelf lag, en wat je eraan zou kunnen doen, dat was moeilijk uit te vinden. In 1980 startte vanuit de toenmalige Landbouwhogeschool het Landelijk Dagvlinder Project. Doel was uiteindelijk om de dagvlinderfauna in kaart te brengen en een mooie atlas te maken. Al snel werd zichtbaar dat er echt minder vlinders waren en dat het niet aan je zelf lag, maar wat je er aan kon doen bleef onduidelijk.

In 1983 werden zowel de Vlinderstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg als De Vlinderstichting opgericht. De Vlinderstudiegroep is altijd een echte studiegroep gebleven. Limburg is natuurlijk ook een van de spannendste plekken in Nederland om vlinders te bestuderen. En dan heb je ook nog eens de Ardennen om de hoek. Daar waren sommige leden van de studiegroep dan ook al snel veel te vinden. Daar kon je tenminste nog eens echt vlinders bestuderen en nieuwe dingen ontdekken.

De Vlinderstichting richtte zich naast onderzoek ook op bescherming en communicatie. Want alleen maar constateren dat het slecht gaat met de vlinders is niet genoeg. Daarna moet je onderzoek doen om achter de oorzaken te komen en vervolgens moet je die kennis omzetten in praktische adviezen en die goed en duidelijk communiceren.

Zelf zat ik in 1983 midden in mijn studie Biologie in Nijmegen. De excursies dat jaar naar de vogel-, planten- en vlinderparadijzen Terschelling en Serfaus (Oostenrijk) staan nog scherp in mijn geheugen. Wat een rijkdom! Op weekendbezoek bij mijn ouders in Maastricht, waar ik geboren en getogen ben, trok vooral het Belgische deel van de Sint-Pietersberg mij. Daar vond je bijzondere planten en zag je leuke vlinders. Ik fietste meestal snel langs de ENCI naar Lanaye om daar rond te zwerven.

FOTO: KARS VELDING

Nog steeds ga ik graag naar Lanaye, maar ik ben steeds vaker op de Nederlandse kant van de Sint-Pietersberg. Daar gebeuren ook meer en meer spannende dingen (zie het artikel in dit nummer). De Vereniging Natuurmonumenten werkt hard aan het verbeteren van de kwaliteit van de kalkgraslanden. Dat gaat soms met vallen en opstaan, maar er zit duidelijke vooruitgang in. Vereniging Natuurmonumenten zoekt daarin nadrukkelijk

de samenwerking met andere organisaties en vrijwilligers. Het jarenlange onderzoek van Guido Smeets, huidig voorzitter van de Vlinderstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, mag in dat kader best wel eens even speciaal genoemd worden. Weinigen zetten zich zo langdurig en met zo'n grote overgave in voor de studie aan dagvlinders. En het heeft ook veel opgebracht. Niet alleen blijkt de Sint-Pietersberg regelmatig de soortenrijkste locatie van Nederland, ook vond Guido de Boswitjes, de Dwergblauwtjes, de Bruine dikkopjes, de Veldparelmoervlinders en de eerste Klaverblauwtjes na lange tijd. Inmiddels plant het Klaverblauwtje zich alweer meer dan vijf jaar voort, en is daarmee officieel weer terug in Nederland.

Ook in de rest van de provincie is het besef dat het slecht gaat met de dagvlinders doorgedrongen. Samen met onder meer Staatsbosbeheer, Stichting het Limburgs Landschap en de provincie wordt er gewerkt aan een verbetering van de leefgebieden van veel soorten. Laten we hopen dat we samen het tij kunnen keren!

Er zijn altijd goede contacten geweest tussen de Vlinderstudiegroep en De Vlinderstichting. Pas nog gingen we op zoek naar de eitjes van de Iepenpage in Heerlen (zie foto). Samen brachten we in 2001 'Dagvlinders in Limburg' uit, nog steeds hét boek over de dagvlinders in deze provincie. Een prachtige illustratie van wat er nog steeds aan vlindermoois te vinden is in Limburg, maar ook wat er verloren is gegaan.

We hopen dat er in de toekomst nog vaker zal worden samengewerkt tussen onze beide, even oude organisaties. Maar nu is het eerst feest. Bij deze: hartelijk gefeliciteerd, Vlinderstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap, en op naar de volgende 25 jaar.

CHRIS VAN SWAAY,

SENIOR PROJECTLEIDER VAN DE VLINDERSTICHTING